

Список використаних джерел:

1. Географічна енциклопедія України - том 1. А-Ж. К: Українська Радянська Енциклопедія ім. М.П.Бажана, 1989р. - 416с.
2. Географічна енциклопедія України - том 2. З-О. К: Українська Радянська Енциклопедія ім. М.П.Бажана, 1990. - 479 с.
3. Запорожжя куточки Юророградської землі - Колектив авторів під заг. ред. д.б.н. Т. Л. Андрюченко. - Вид. 2. - Юророград: ТОВ «Бікс-ЛТД», 2008. - 245с.
4. Кривульченко А.Л. Водні об'єкти Юророградської області. Частина 1. Словник водних об'єктів. Частина 2. Атлас гідрографічної мережі. Класифікатор водотоків. Водосховища: Монографія. - Шророград: Імекс-ЛТД 2011. - 356с.
5. Мещенко Г. Я. Кророградська область. (Географічний шрис) // Г.П.Мгущенко. «Радянська школа». Київ - 1961. - 138с.
6. А. О. Шевцов. // Комплексна фізико-географічна характеристика річки Кам'янка.
7. 7. Топографічна карта. Масштаб 1:50000. Ділянки М-36-115 Г (Зыбково), 8. М-36-127 Б (Червоная Каменка).
9. 8. Топографічна карта. Ділянки 159, 174. Масштаб 1:100000.
10. 9. Українська радянська енциклопедія. Том 10. Находка - Історична. Київ. 1962р. - 576с.
11. Фотографічна експедиція.
12. Шевцов А. О., Флакей Н. М. Село Куколівка // Серія: історія мистецтва і етнографія Кророградської області! - Куколівка, 2015. - 185 с.

УДК908(477.86):796.5

Ситник Олександр, Шикор Марина

Уманська державна педагогічна університет імені Павла Тичини

Історико-культурні об'єкти Долинського району Івано-Франківської області як чинник туристичної привабливості!

У статті розглянуто характеристику історико-культурних об'єктів Долинського району Івано-Франківської області та дається їх рекреаційна оцінка.

Ключові слова: історико-культурні ресурси, об'єкти туризму, музейний туризм, вузькоколишня залізниця.

Ситник А.І., Шикор М.М. Історико-культурні об'єкти Долинського району Івано-Франківської області як фактор туристичної привабливості. В статті розглянуто характеристику історико-культурних об'єктів Долинського району Івано-Франківської області та представлена їх рекреаційна оцінка.

Ключевые слова: историко-культурные ресурсы, объекты музейный туризм, узкоколейная железная дорога,

Sytnyk O., Shykor M. Historical and cultural sites Dolinsky district of Ivano-Frankivsk region as a factor of tourist attraction. The article examines characteristics of historical and cultural sites Dolinsky district of Ivano-Frankivsk region, and gives the its recreational score.

Keywords: historical and cultural resources, touristsites, museum narrow-gauge railway.

Актуальность теми. На современном этапе развития туристично-рекреативная для дальнейшего развития туризма имеет значение и играет роль в региональном развитии. Значительная ситуация, которая сложилась в Украине, особенно, аннексия Крыма, вызвала на экономическую кризис привели к тому, что большинство украинских туристов и туристов могут, возможность воспользоваться за границей и туристическую инфраструктуру [11].

Зараз наиболее популярными являются черноморские узлы Одесский, Херсонский, Николаевский области, Закарпаття, Прикарпаття. Великая любовь людей к отдыху преобладает в Украине своего проживания. Практически в каждом населенном пункте есть историко-культурные памятники, которые требуют популяризации и в будущем привлекать туристов [9].

За мету визначено охарактеризувати історико-культурні Долинського району Івано-Франківської області

Результат дослідження. У Долинському районі є привабливі історико-культурні туристичні ресурси, до яких пам'ятки історії, архітектури, художні промисли, етнографічні пам'ятки народної творчості, музеї, церкви та монастирі. Вони є цікавими, але у більшості випадків прив'язані до місцевості, як суспільного життя.

Вигода - населений пункт Долинського району Івано-Франківської області, відомий своєю вузькоколійною залізницею, яку «Карпатським трамваем».

На теренах України функціонує декілька вузькоколійних: Гай Боржавський, Вигодський, Пешський (Антопівка-Заручне) та Колоча (крім Колочацького) здійснюється перевезення пасажирів.

Свого часу для вивезення деревини у Карпатах було досить розгалуженою вузькоколійною залізничною мережою. Зокрема, у сприяння власника місцевих лісопилень барона Леопольда П. Подгарі, збудували вузькоколійну залізницю довжиною 3 км від тартаків у Старому Мізуні. Громада с. Старий Мізунь не дозволила залізницю тільки берегом р. Мюнки, де були інші міста, проклали правим берегом. Спочатку використовували кінну потягу ХХ ст. перейшли на парову [7].

Перед Першою світовою війною барон-Поппер продав вузькоколійку (ричанському акціонерному товариству «Сльвіш», а згодом, 19 лютого 1918 р., карпатська фірма «Фальтер і Даттнер» почала проектування продовження залізничної лінії Старого Мізуня до долини Кізуни. Головні лінії продовжили до урочища Оболь, також проклали вузькоколійку. Основного призначення - перевезення деревини, лісовикористовували з метою залучення туристів. У той час Місцеві преси періодично навіть з'являлися вщовхливі рекламні повідомлення [8].

Перед Другою світовою війною «Сльвіш» планувала будувати вузькоколійну залізницю як продовження Вигодської вузькоколійки через Горунський перевал до Хуста, проте цей проект не був реалізований через відсутність коштів [3].

Після Другої світової війни господарство України потребувало багато деревини. Там поблизу Вигоди її заготовляли щорічно 700 тис. м³. В цей час всі вузькоколійки об'єднали в одну, почали активне будівництво вузькоколійки довжина Вигодської вузькоколійки сягнула 180 км. Використовувались паровози типу «ГР» і вагони «Ваймер».

У 1970-1980-х рр. обсяг лісозаготівель знизився, і залізниця поступово почала занепадати. На початок 1990-х рр. довжина колій становила 135 км. Пронес руйнації тривав до кінця 90-х, і останнього, нищівного удару вузькоколійці в Карпатах завдали пожежі 1998-го та 2000-го рр. коли стихія знищила більше половини діючих ліній. Справу природи довершили люди: десятки кілометрів рейок розібрали і здали в брухт. Згодом вдалося реанімувати лише Мізунську лінію - наразі вона єдина, що збережена повністю.

Загальна протяжність колій, яка використовується зараз, становить 75 км. З 2004 р. за Вигодською вузькоколійкою закріпилась назва «Карпатський трамвай». Сьогодні парк вузькоколійки складається з автомотриси ТУ6П-037, вагону СВ з м'якими комфортними сидіннями і вагону-кабріолету, в якому є дах, а стіни на рівні вікон зростають, та відкритої платформи (рис.1.).

Також поблизу залізничної станції Вигода встановлено пам'ятник залізничникам - паровоз ВП-4 випуску 1948 р. (рис.2).

Місцева влада та керівництво співпрацює з іноземними дослідниками, намагаються привернути увагу міжнародної спільноти до унікального виду транспорту [4].

Рис. 2. Паровоз ВП-4

ПРОПОНУЮЧИ туристам екскурсш тур^ г.
1;Г"ьГйтР1«Г,и,, Л ТМ у * * * * « « - •

Рис.3. Музей «Бойівщина»

Рис.]. (а, б) Рухомий склад Карпатського трамваю

У липш 2004 р. маршрутом пройшов перший туристичний мип-пс
яким подорожувала трупа туриста з Шмеччини, Польщ, Австрй
Великобритани. Гози мали власного пда - ним був австршський наукове
автор монографн «Вузькоколшш зал!знищ СхщноУ Галичини» В. ВенделиЪ
Дослщник упродовж останшх роув склав описи вс!х вузькоколШш
залпниць Австри та Украши, і шмецькою мовою вийшли дш книги, к
мюють зібраний матер!ал. Третю книжку Венделш присвятив винятКО
Вигодськш вузькоколйш [2].

Шд час проведення щор!чного м!жнародного фестивалю «СВ
ковал!в» у 2012 р. внькоколшну залгзнишо вщвдали. туриста з Авст
Нщерлашпв, Англи, Канада, Іспанн, Ггалп, Естони та Бшорусй.

Долинсьсий краезнавчий м^ЧЕЙ Тетяни і Омеляна Антоновичгв
музеи заснований у

краю, що незважаючи на свою яскраву самоутішність і давню юторно, до часу мало досліджений [вивчений]. Нова сторічка діяльності М розпочалась з вересня 2003 р, коли, завдяки всевітньому вчюмШ благоді фундації Тетяни та Омеляна Антоновшпв (США), музей отр новозбудоване приміщення. Експозиції музею складають шквал археологічні знахідки, знаряддя праці та побуту минулих часів, бошавський вишивка. У музеї є документи, що висвітлюють різні події з юторШ стародруки, видані в Україні. Безперечними «родзинками» музею є реконструкція бойовської хати - типової бойовської оселі; писанки, вишиванки кольоровими нитками; колекція ляльок та сакральні пам'ятки XVI-XVII ст.

Експозиції музею Івана Франка в с. Лолиш, розповідають про зустрічі молодого поета з чарівною та освіченою донькою місцевого пароха, про титаничну творчість великого мислителя в сфері національної культури, літератури, філософії (рис. 4). Тут збережені бойовські хати старожитності, музичні інструменти, давній одяг. У селі є свій герб, на якому зображене гусяче перо і два серця, символізують поезію і кохання Івана Франка та Ольги Рошкевич. Усе це має високу цінність [10].

Рис. 4. Музей Івана Франка в с. Лолиш

Унікальними об'єктами на території Долинського району також є культурно-історичні пам'ятки: церкви та монастир Зокрема, в с. Гошій Ясній Горі розташований греко-католицький монастир св. Василія Великого, який своєю чудотворною іконою Голубинської Богородиці, вважається

України та різних країн Європи [5].

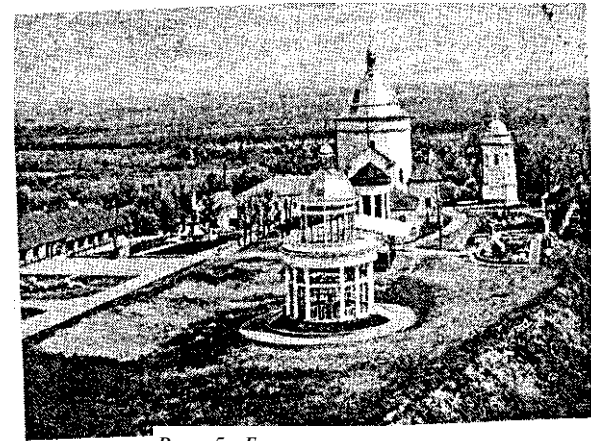

Рис. 5. Гошчівський монастир

Костел Різдва Марії в с. Радва-Мари (Радва-Мари) в Польщі. У XVIII ст., знаходився у Старш Давидові та склад зерна. У звичайно, закрили і використовували як шильний шорт. У 1990 р костел повернули римо-католицькій громаді м.ота. Сьогодні святиня з богослужіннями польською мовою.

1

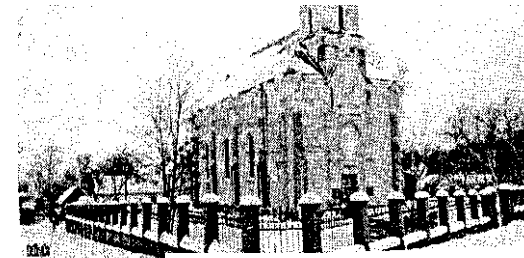

Рис. 6. Костел Різдва Марії

Долинщина - край щедрей природа і багатих надр, лшувальноГв УДК 9, мікроклімату, самобутнього народного мистецтва і велико! юторшЦІ культурно! спадщини. На цш благодатнш земш живуть працелюбн! І волелюбш бойки, яю ше з сиво? давнини боролись за волю свого народу, створюючи культурш та духовн! надбання, запроваджуючи свої традищ. М с

Список використаних джерел:

1. *Бородюк Н. Карпатський трамвай додає швидкоєпп /Наманн Бородюк 0 Урядовий Кур'єр. - 2015. -№178*
2. *Вузькоколита залізниця. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/>.
Карпатський трамвай. [Електронний ресурс]. - Режим доступу } <http://itk.wikipedia.org/>.
Карпатська диво вузькоколШка. [Електронний ресурс]. - Режим доступу :<http://\vr.cwm.in/karpatska-vuzkokolijka>.*
5. *Коротка історія Святопреображенського монастиря отцєв Васган, ЩО на Ясинт Гори [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://osbm-hoshiv.in.ua/>.
Краєзнавчий музей Тетяни та Омеляна Антоновичєв «Бойтвицна». [Електронний ресурс]. - Режим доступу : www.gov.if.ua/dolynska/ua
Краєзнавча розвідка про Вигодську вузькоколшку у Карпат [Електронний ресурс]. - Режим доступу <http://www.naturalist.if.ua/7p-6118>.*
8. *Ситник О. І. Атрактивність природних та історико-культурних ресурсів Дотшського району Івано-ФранківськоХ області / О. І. Ситник, Брашлавська, М. М. Шикор // Туризм і гостинність в УкраХт: проблеми, тенденції, перспективи розвитку: матеріали ІІ АИЖнар. Н(\ практ. конф. (16-17 жовтня 2014 року, м. Черкаси). - Черкаси УкраХна, 2014. -- 412 с.*
9. *Ситник О. І. Гайворонська вузькоколШка як чинних форм туристичного Ітджутериторп / О. І. Ситник, О. Я. Хлевнюк // \ гостинність: вчора, сьогодні, завтра: матеріали ІІІ Мєжнар. наук,- конф. (12-13 жовтня 2016 р., м. Черкаси). - Черкаси : Видавець Третьяков, 2016. - 264 с.*
10. *Собашко В.В. Туристичний пупівник. Дорогами і стежками Карпат У В. Собашко. - Ілбеіе, 2003. - 187 с.*
11. *Шикор М. М. Проєологчт ресурси як чин ник розвитку тур Долинського району Івано-ФранківськоХ області / М. М. Шикор, Ситник // Теоретіпті і прикладт напрямки розвитку туризму \ рекреації в регіонах УкраХни: Матеріали ВсеукраїнськоХ на практичноХ конференці з мєжнародною участю (23 кеття 2015 ротт Крєвоград). - Юровоград. - КЛА НАУ, 2015. - 428 с.*